

Plattelandvlees

de eigenheid van het nieuwe label en zijn participatieve certificering

Het label 'Hormonenvrij Vlees' verzekert sinds begin jaren tachtig een distributieketen waarbij alle deelnemende producenten 'van boer tot bord' gewaarborgd natuurlijke producten leveren. Elke schakel in het productieproces (hoeve, groothandel, slager) is hierbij onderhevig aan externe onafhankelijke controle. De consument wordt via de verschillende verkooppunten op de hoogte gebracht van de resultaten van deze externe controle.

Hormonenvrij en antibioticavrij vlees blijft belangrijk voor de consument, maar wordt anno 2006 door de overheid gegarandeerd. Het label 'Platteland vlees' staat borg voor natuurlijk vlees zonder groeistimulatoren, maar voor de kritische consument volstaat dat niet. Steeds meer stelt hij/zij bijkomende eisen aan het voedsel dat dagelijks op zijn/haar bord of op dat van de kinderen terecht komt.

De burger (of de consument) verwacht dat het vlees op een diervriendelijke manier geproduceerd wordt, met respect voor het milieu en hecht veel belang aan het voeder van de dieren. De producenten en de andere actoren in de keten, weten vaak te weinig over wat de consument precies verwacht. En de consument weet op dit moment nog niet of zijn vlees gekweekt wordt volgens de eigen verwachtingen aangaande een 'duurzame/eerlijke' vleesproductie. De band die hij heeft met de producent is hier van belang.

Via een systematische betrokkenheid van de consument bij het productieproces op de verschillende labelbedrijven wordt beoogd ook dit 'duurzaam' karakter van de vleesproductie op te nemen in het vernieuwde label.

In gezamenlijke leermomenten groeit de dialoog tussen consument en producent uit tot een gedeelde visie over de productie met oog op de toekomst.

Het doel is deze duurzame ontwikkeling van bedrijven te erkennen en te ondersteunen met inbreng van de consument.

Concreet betekent dit dat voor de controle van de labelhouders twee niveaus gelden:

- controle van het hormonen- antibiotica- en groeistimulatorenvrij karakter van het vlees, en van eventueel andere items, die op basis van stalenonderzoek via de controle-organisatie Eureco vzw gebeurt;
- controle van het duurzame karakter van het plattelandvlees via specifieke rubriekthema's, uitgewerkt tot diverse concrete aspecten van de bedrijfsvoering, door de methode van participatieve certificering;

Via dit tweede luik van de controle maken we het per bedrijf mogelijk een beeld te scheppen van de inspanningen die er gedaan worden op vlak van duurzaamheid. Het is de bedoeling dat deze controle op een dynamische manier gebeurt, en dat aanpassingen mogelijk zijn op basis van de terreinervaring en uitwisselingen tussen producenten onderling en met consumenten.

Bij de ontwikkeling van dit beoordelingssysteem vormt vertrouwen de basis. Het is niet de bedoeling een bijkomend uniform, extern controlesysteem in het leven te roepen. Wel

zal aan de consument verteld worden dat de inspanningen waarvan de boer zegt dat hij ze doet, ook effectief gedaan worden.

Participatieve certificering is dan de methode:

- om te komen tot transparante uitwisseling tussen producent en consument
- om coherentie in de handelingen van de betrokken partijen te evalueren en evolutie te stimuleren
- om verantwoordelijkheid en solidariteit te bevorderen.

Een eerste stap in dit beoordelingssysteem is dan ook de zelfevaluatie van de producent.

We werken met een bedrijfsfiche of checklist die steeds uit twee luiken bestaat:

- een eerste luik bevat deze voorwaarden waaraan een bedrijf zeker moet voldoen wil het onder het label van plattelandvlees kunnen fungeren (verplichte items). Enkel wanneer aan elk van deze voorwaarden voldaan wordt, krijgt de (kandidaat-) labelhouder de basisscore, zoniet kan hij niet toetreden tot het label.
- in het tweede luik van de checklist worden de voorwaarden opgesomd waaraan niet elk bedrijf noodzakelijk tegemoet komt (vrije items). Een bedrijf kan beslissen op bepaalde aspecten hiervan verder te groeien, terwijl andere aspecten mogelijk (nog) niet in te passen zijn in zijn bedrijfsvoering.

Aan elk van deze voorwaarden worden punten toegekend naargelang het belang dat de labelorganisatie Plattelandsontwikkeling vzw hieraan toeschrijft voor de volgende themarubrieken: veevoeding, dierenwelzijn, natuur&milieu en ketendialoog.

Wanneer de voorwaarde vervuld is op een bedrijf, verhoogt de score van de labelhouder met deze punten.

Van de labelhouders wordt verwacht een score van minimum 15 punten uit de vrije items te halen, en van jaar na jaar minstens voor één van de themarubrieken een hogere score te behalen als het jaar voordien.

Elke labelhouder vult voor zichzelf de bedrijfsfiche in (zelfevaluatie) en stuurt een kopie ervan naar Plattelandsontwikkeling, die de resultaten van de ingevulde bedrijfsfiche in een samenvattend schema/figuur/verslag weergeeft. Dat rapport wordt door de labelhouder geafficheerd. Op die manier kan de klant kennis nemen van de inspanningen die het betrokken bedrijf een duurzaam karakter bezorgen. Wanneer hij dat wenst kan hij de labelhouder hier uiteraard over aanspreken en inzage krijgen van zijn bedrijfsfiche.

Plattelandsontwikkeling bundelt de rapporten van alle zelfevaluaties en legt die jaarlijks voor aan de vergadering van labelhouders voor feedback.

Via bedrijfsbezoeken waarbij verschillende labelhouders samen met consumenten het bedrijf van een collega opzoeken, wordt de zelfevaluatie van het betrokken bedrijf toegelicht.

Voor de 'bezoekers' wordt de ruimte geboden vragen en bemerkingen te formuleren, om in dialoog het verhaal van dit bedrijf samen te stellen. In deze dialoog wordt eveneens gezocht naar groeimogelijkheden van het betrokken bedrijf op vlak van duurzaamheid. Ervaringen en verwachtingen van de betrokken vormen hierbij een belangrijke impuls.

*Hannelore Coene (Vredeseilanden) • Jef Geldof (Plattelandsontwikkeling)
goedgekeurd door de vergadering van labelhouders op 13/03/2006*